

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата юридичних наук, доцента Плугатира Максима Віталійовича на дисертаційне дослідження Яцишина Володимира Миколайовича на тему «Адміністративно-правовий статус поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху», подане до захисту у спеціалізовану вчену раду Національної академії внутрішніх справ на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Ступінь актуальності обраної теми. Вагомим чинником впровадження плідних механізмів, направлених на підвищення безпеки дорожнього руху, є наявність чіткої, високоорганізованої системи органів, які забезпечують безпеку дорожнього руху. Побудова ефективного механізму забезпечення безпеки дорожнього руху є неможливою без побудови злагодженої, взаємопов'язаної системи органів, кожен з яких має чіткий та зрозумілий функціонал, забезпечений засобами звітності, контролю та відповідальності. Досягнення високого рівня інституційної спроможності всієї системи таких органів можливе лише шляхом забезпечення інституційної спроможності кожного з органів, які входять у систему.

Завантаженість автошляхів України інтенсивно зростає, це відповідно породжує збільшення кількості правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху. Основними причинами великої кількості правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху України є низький рівень правової культури учасників дорожнього руху й зневага до вимог безпеки під час руху. Правове регулювання у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху є важливим інструментом регулювання й охорони правильної організації дорожнього руху та обов'язкового додержання вимог безпеки. Вплив загальнообов'язкових правил у сфері дорожніх відносин створює належний правовий режим на автотранспорті, що відповідає інтересам держави. Серед засобів, які держава застосовує для боротьби з порушенням законодавства про дорожній рух, найважливіше місце посідає адміністративна відповідальність. Зокрема, дієвим засобом у боротьбі з правопорушеннями у сфері безпеки дорожнього руху є адміністративні превентивні заходи та заходи примусу.

Значну увагу серед названих процесів займають ті соціальні явища, що мають негативне значення для суспільства або несуть загрозу окремим видам суспільних відносин. Вирішення зазначених проблем публічною адміністрацією відбувається із застосуванням різноманітних засобів правового регулювання суспільних відносин, серед яких можливо відзначити такий інструмент публічного адміністрування як реалізація адміністративної відповідальності. Застосовуючи зазначений інструмент, у разі вчинення окремого правопорушення, публічна адміністрація забезпечує охорону прав і законних інтересів громадян від протиправних посягань, що має позитивний вплив на їх правосвідомість та поведінку у майбутньому як один із засобів профілактики. Тому дослідження питань адміністративної відповідальності за порушення правил паркування транспортних засобів, як складової сфери безпеки дорожнього руху, є актуальним та потребує уваги з боку науковців. Тому дослідження питань адміністративно-правового статусу поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, є актуальним та потребує уваги з боку науковців.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Вивчення дисертації та наукових публікацій автора засвідчують логічність структури дослідження, що надало можливість дисертантці визначити мету, об'єкт, предмет і завдання роботи та всебічно й повно проаналізувати задекларовану тему.

У роботі використано сукупність загальнонаукових і спеціально-наукових методів пізнання, які дали змогу висвітлити й вирішити низку теоретичних та практичних питань теми дослідження.

Дисертант проаналізував значну кількість джерел, ґрунтовно вивчив роботи інших науковців, що надало можливість вирішити наукову задачу, сформулювати пропозиції та рекомендації з удосконалення адміністративно-правового статусу поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Обґрунтованість сформульованих у дисертації висновків забезпечена емпіричними даними, а адже емпіричну базу дисертації становлять

узагальнення практики службової діяльності та офіційних звітів правоохоронних органів, статистичні відомості, відомості громадських організацій у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Результати наукового дослідження викладено у чотирьох статтях у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, а також тезах доповідей на трьох міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Викладене дає підстави стверджувати, що дисертація Яцишина Володимира Миколайовича на тему «Адміністративно-правовий статус поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» виконана на високому науковому рівні.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях. Яцишина Володимира Миколайовича на тему «Адміністративно-правовий статус поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» є одним із перших в Україні комплексних монографічних досліджень, у якому визначено адміністративно-правовий статус поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових положень і висновків.

У результаті проведеного дослідження обґрунтовано ряд концептуальних теоретичних та практичних положень, наукових висновків, узагальнень та пропозицій, що відповідають змістовним ознакам наукової новизни. Зокрема, уперше диференційовано та запропоновано визначення термінів «безпека дорожнього руху» та «забезпечення безпеки дорожнього руху». Безпека дорожнього руху – це стан суспільних відносин, що виникають між учасниками дорожнього руху, уповноваженими суб'єктами, що реалізують державну політику за визначеним напрямом або виконують завдання, пов'язані із забезпеченням прав кожного учасника взаємодії. Забезпечення безпеки дорожнього руху – це діяльність правоохоронних органів, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, їх

посадових осіб та громадськості, які здійснюють узгоджені заходи щодо реалізації державної політики у сфері дорожнього руху і захисту національних інтересів від впливу реальних та потенційних загроз, а також систематизовано підходи до дослідження забезпечення безпеки дорожнього руху, правового статусу поліції, що існують в адміністративно-правовій науці.

Також удосконалено класифікацію повноважень органів (підрозділів) НПУ у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху з розмежуванням виконуваних завдань за контрольно-наглядним, дозвільним та адміністративно-процедурним спрямуванням. Крім того, розширено розуміння «документування» як діяльності, результатом якої обов'язково є документ, що під час розгляду уповноваженою на те посадовою особою або органом справи про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху визнається або не визнається доказом.

Також, у роботі містяться інші положення, висновки та рекомендації, які в сукупності забезпечують цілісність наукової новизни проведеного дослідження.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Обґрунтованість отриманих результатів дослідження, сформульованих положень і висновків дисертаційної роботи Яцишина Володимира Миколайовича не викликають суттєвих зауважень. Висновки в дисертації сформовано відповідно до отриманих результатів, вони мають вагому аргументацію, свідченням чого є використана методологія дослідження, яка ґрунтується на сукупності загальнонаукових і спеціально-наукових методів пізнання.

Обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, також забезпечена емпіричними даними, які охоплюють результати особистих спостережень з використанням власного досвіду роботи автора.

Отже, результати дисертаційного дослідження Яцишина Володимира Миколайовича, які винесено на захист, є достатньо аргументованими,

обґрунтованими, логічними та переконливими, мають високий ступінь наукової новизни та практичне значення.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методології наукової діяльності. Наукові результати й положення, що винесені на захист, отримано завдяки використанню різноманітних методів, таких як герменевтичний, системно-структурний, діалектичний, системно-структурний, опису та групуванню, формально-логічний, аналізу та синтезу, правотворчості, соціологічному.

Постановка завдань, визначення мети, об'єкта та предмета дослідження є чіткими, зрозумілими й такими, що цілком відповідають загальним вимогам. Завдання наукового пошуку виконано, мети роботи досягнуто.

Отже, поставлені наукові завдання виконано на високому методологічному рівні, а дисертант опанував необхідні компетенції для рівня доктора філософії.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження. Сформульовані та аргументовані в дисертації теоретичні положення, висновки, пропозиції та рекомендації впроваджено й надалі може бути використано у: освітньому процесі – під час проведення усіх видів занять зі здобувачами вищої освіти при вивченні навчальних дисциплін «Поліцейська діяльність», «Актуальні проблеми захисту та дотримання прав людини в правоохоронній діяльності», «Актуальні проблеми поліцейської діяльності», «Забезпечення прав людини в правоохоронній діяльності», «Забезпечення прав людини в діяльності поліції» (акт впровадження Одеського державного університету внутрішніх справ від 26 липня 2023 р.); науково-дослідній діяльності – для подальшого дослідження адміністративно-правового статусу поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, а також під час підготовки підручника «Поліцейське право» та навчального посібника «Поліцейська діяльність» (акт впровадження Одеського державного університету внутрішніх справ від 20 липня 2023 р.); законотворчій роботі – під час підготовки пропозицій щодо внесення змін і доповнень до Кодексу України про адміністративні

правопорушення, Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі, затверджена наказом МВС від 07.11.2015 №1395, Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах Національної поліції, затверджена наказом МВС від 06.11.2015 №1376, Положення про Реєстр адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху, затверджене *наказом МВС України* від 10 травня 2019 р. № 359, Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, затверджена наказом МВС від 13 січня 2020 р. №13; практичній діяльності – під час удосконалення адміністративно-правового статусу поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Дисертація Яцишина Володимира Миколайовича викладена українською мовою та має чітку структуру, що відповідає вимогам МОН України та Порядку присудження ступеня доктора філософії. Дисертація містить анотацію, список публікацій, зміст, перелік умовних позначень, вступ, три розділи, які охоплюють вісім підрозділів, висновки, список використаних джерел і додатки. Загальний обсяг дисертації становить 247 сторінок. Робота містить список використаних джерел із 308 найменувань на 41 сторінці.

Анотація в стислій формі відображає основні тези дослідження, викладена українською та англійською мовами, доповнена переліком публікацій здобувача, у яких висвітлено основні результати дослідження.

У *вступі* обґрунтовано вибір теми дослідження, схарактеризовано ступінь наукової розробленості, зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, визначено мету дослідження, окреслено поставлені завдання наукового пошуку, сформульовано об'єкт і предмет дослідження, описано використані методи пізнання, емпіричну базу, аргументовано наукову новизну отриманих результатів, зазначено про особистий внесок здобувача й інформацію щодо апробації матеріалів дисертації.

У розділі 1 «Теоретико-методологічна характеристика правового статусу поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» охарактеризовано категорію забезпечення безпеки дорожнього руху як об'єкта адміністративно-правового дослідження, з'ясовано місце органів Національної поліції України як суб'єкта забезпечення безпеки дорожнього руху, виокремлено елементи адміністративно-правового статусу поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

У розділі 2 роботи «Національна поліція як суб'єкт провадження у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» розглянуто особливості документування адміністративних правопорушень поліцейськими у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, визначено специфіку оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі, окреслено підвідомчість органам поліції справ про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

У розділі 3 «Удосконалення адміністративно-правового статусу поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» вивчено зарубіжний досвід діяльності органів поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху та можливості його використання в Україні, визначено перспективи вдосконалення національного законодавства, що регламентує діяльність поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

За результатами здійсненого дослідження дисертант сформулював пропозиції та рекомендації з удосконалення адміністративно-правового статусу поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Після кожного розділу й дисертації загалом сформульовано висновки, у яких вичерпно висвітлено зміст розглянутих питань. Висновки відповідають

отриманим результатам, мають належну аргументацію та високий рівень достовірності.

Зазначене дає підстави стверджувати, що дисертація Яцишина Володимира Миколайовича відповідає встановленим вимогам і є завершеною науковою працею, результати якої виконують актуальне наукове завдання – дослідження та удосконалення адміністративно-правового статусу поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації на практиці. Отримані результати дисертаційного дослідження Яцишина Володимира Миколайовича на тему «Адміністративно-правовий статус поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» може бути рекомендовано для використання в освітньому процесі закладів вищої освіти юридичного профілю, у науково-дослідних розробках наукових установ, під час підготовки наукових публікацій та монографій, планування досліджень за цим напрямом.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. Загалом позитивно оцінюючи наукову роботу, необхідно спрямувати увагу на деякі дискусійні питання, які потребують додаткової аргументації або пояснень під час захисту:

1. У роботі детально розглядаються повноваження Національної поліції щодо здійснення проваджень у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, одночасно залишаються поза увагою питання доцільності надання частини з цих повноважень іншим суб'єктам, або ж розширення відповідних повноважень, наприклад, таких суб'єктів, як: виконавчі органи сільських, селищних, міських рад та інших суб'єктів місцевого самоврядування.

2. У підрозділі 3.2. «Перспективи вдосконалення національного законодавства, що регламентує діяльність поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» автором пропонується внесення низки змін до Кодексу України про

адміністративні правопорушення, а також до низки наказів МВС України, саме: Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі, затвердженої наказом МВС від 07.11.2015 №1395; Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах Національної поліції, затвердженої наказом МВС від 06.11.2015 №1376; Положення про Реєстр адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху, затвердженого *наказом МВС України* від 10 травня 2019 р. № 359. Одночасно дані пропозиції було б доцільно систематизувати по всьому тексту роботи та включити в додатки роботи у вигляді двох додатків: 1) законопроекту з відповідною порівняльною таблицею та пояснювальною запискою, 2) проекту наказу щодо внесення змін до вищезазначених наказів МВС України. Зазначене додало б отриманим висновкам більшої наочності та обґрунтованості.

2. Дисертантом не достатньою мірою розглянуто питання щодо дослідження та визначення самого поняття «адміністративно-правовий статус поліції», а також його елементів, таких як: мета створення та діяльності, завдання, функції, права, обов'язки, відповідальність, особливості організаційно-структурної будови та взаємодії з іншими суб'єктами.

Слід відмітити, що вказані зауваження і побажання є рекомендаційними і в цілому не позначаються на позитивній оцінці дисертації, оскільки спрямовані на поглиблення наукової дискусії під час прилюдного захисту.

Відсутність порушень академічної доброчесності. Під час вивчення як дисертаційного дослідження, так і наукових публікацій автора фактів порушення академічної доброчесності не виявлено. Дисертація Яцишина Володимира Миколайовича на тему «Адміністративно-правовий статус поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» є оригінальною, самостійно виконаною науковою працею.

Висновок про відповідність дисертації поставленим вимогам. Яцишина Володимира Миколайовича на тему «Адміністративно-правовий статус поліції у справах про адміністративні правопорушення у сфері

забезпечення безпеки дорожнього руху», представлена на здобуття ступеня доктора філософії, є комплексним, цілісним, завершеним науковим дослідженням, у якому отримано науково обґрунтовані результати, що вирізняються новизною у визначенні найбільш перспективних напрямів удосконалення правових засад взаємодії суб'єктів охоронної діяльності з правоохоронними органами та громадськістю, за своїм змістом відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам, встановленим у Порядку підготовки здобувачів вищої освіти (наукових установах), затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 року № 261 (із змінами і доповненнями від 3 квітня 2019 року № 283), наказу МОН України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами від 12 липня 2019 року) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор – Яцишин Володимир Миколайович – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент –
доцент кафедри
публічного управління та адміністрування
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

Максим ПЛУГАТИР

Анна Шуміленко

